

A vigalmi adó ellen.

(Színházak és mozik állásfoglalása. — Tiltó közléseket memorandumba foglalták.)

A székesfőváros tanácsának vigalmi adótervezetét úgy a színházak, mint a mozitulajdonosok nagy elégedetlenséggel fogadták és máris hangos tiltakozással emelnek óvást ellene. Memorandumot szerkesztettek, a melyet megküldöttek a fővárosi bizottsági tagoknak és még ezen a héten *Bárczy István* dr. polgármesternek küldöttéleg adják át. Tiltakozásukban kijelentik, hogy a vigalmi adó tulajdonképpen a közönséget sújtja, a melyre a helyárák felelőse folytán a tulajdonosok kénytelenek lesznek áthárítani az adót. Méltánytalannak tartják, hogy éppen a deczens szórakozást kereső közönség terhét szaporítsák az új adóval. Miért nem adóztatják meg a lóverseny-nyeréseket és a kártyajátékosok nyereségét? — kérdezik a színházi igazgatók és a mozisok. Kifogásolják a főváros számítását is, a melyet elhibázottnak tartanak. Sokkal nagyobb jövedelmet mutattak ki, mint a mi a valóságban befolyik a színházakban és a mozikban. A tíz százalékos adót meg rendkívül magasnak találják, a miker Berlinben a drámai színházak adója egy, az operett-színházaké két százalék.

A vigalmi adó körül támadt élénk mozgalomra vonatkozólag megkérdeztük a színházigazgatókat és mozisokat, a kiknek véleményét a következőkben ismertetjük:

(A színházigazgatók véleménye.)

Faludi Gábor, a *Vigszínház* igazgatója, a következőket mondotta a vigalmi adóról:

— Egyáltalán nem tartom szerencsésnek azt a javaslatot, a mely a főváros közönségét azért akarja külön adóval sújtani, mert színházba jár. Egyenesen városi szempontból közérdek az, hogy a főváros közönsége szórakozása tekintetében nemesebb irányba tereltesse és a külföld nagy városaiban, a melyekben a vigalmi adó behozott, mindenütt azzal az indokolással alkalmazták, hogy az nagyrészen ugyanis az idegeneket terheli. De ettől eltekintve, a magyar színművészetet és színműirodalmat egészen másképp kell elbírálni. Büszkén mondhatom, hogy nincs olyan terrénuma a művészetnek, a melyen annyira versenyképes és világhírű lett a magyar, mint éppen a színművészet és színműirodalom. És ez köszönhető volt egyebek közt annak a körülménynek, a melyben a magyar színművészetet és magyar színműirodalmat a közhatalóságok részesítették. Állami, városi szubvenziók, állami és városi segély színházak létesítésére mutatják kormányzatunknak, Budapest székesfővárosnak és kivétel nélkül minden törvényhatóságnak azt az irányzatát, hogy a magyar színművészet és irodalom fejlődését elősegítsék. *A magyar színművészet és a magyar színműirodalom beigazolta, hogy érdemes e támogatásra, mert utban van ahhoz, hogy a legkülönb legyen.* Megkoczkáztatni azt, hogy ezen az uton megállítsák, legalább is rövidítés volna, a mit az illetékes tényezőktől nem tételezek föl.

Az ügyosztály javaslata, a mint arról a lapokban értesültem, helytelen és igazságtalan. Bécsben 1% vigalmi adó terheli a drámai színházakat; nálunk 10%-ot kontemplálnak. Pedig ott régi erős bécsi színházi közönség van. Nálunk a színházi közönséget most kell megszerezni és nevelni. Meg vagyok róla győződve hogy *Bárczy István* polgármester, mielőtt a javaslat a pénzügyi bizottság elé kerülne, alkalmat fog adni a főváros színházigazgatóinak arra, hogy jogos aggodalmaikat kifejtthessék. Remélem, hogy ebből a javaslatból, a melynek pénzügyi eredménye a vele járó költségek miatt is messze mögötte marad az előirányzott összegnek, soha érvényes szabályzat nem lesz.

Beöthy László, a Királyi Magyar Színház és Népopera igazgatója a következőket mondotta:

— A színházigazgatók részéről együttes akció készül. A legközelebbi napokban tanácskozással ülünk össze. Memorandumunk még nincs, hiszen nem is volt idő a megbeszélésre. Addig a vigalmi adóról érdemben nem nyilatkozom.

(A mozgófényképszínházak
tiltakozása.)

Ungerleider Mór, a mozgófényképszínháztulajdonosok egyesületének elnöke, a következőket mondja :

— A főváros a mozik megadóztatására a legrosszabb időt választotta. Budapesten a háboru előtt 118 mozi volt, ma csak 78 van, ebből is csak 8 mozi a jövedelmező vállalat. A többi vegetál, sőt nyomorog. Nagy részük csak vasárnap játszik, tulajdonosaik közül többen hadbavonultak, üzletüket kénytelenek szüneteltetni, és hogy engedélyüket el ne veszítsék, a szabályrendeletben meghatározott négy hónapos időközökben meghosszabbítják, a melyet méltányosságból a rendőrség megtesz. A már említett nyolcz mozgószínház jövedelmezősége sem lehet mérvadó. Az emberek lelki-szükségletét képezi a szórakozás és nemcsak ezek a mozik telnek meg, hanem a színházak is, a melyekben a legtoszsabb darabokat is telt ház előtt játszsák. Tele vannak a mulatók, kávéházak, éttermek, de ez az állapot nem normális. A tanács várja be a természetes, egészséges viszonyokat, a mikor az adója nem érinti életgyökerében azt a 70 mozit, a mely most is csak tengődik. Először arra kellene törekedni, hogy a moziipar Magyarországon megerősödjék, és ha megteremtették a versenyképes, életerős filmipart, joggal gondolhatnak újabb megadóztatására. De szocziális szempontból sem volna szabad a mozit a vigalmi adóval megterhelni. Hiszen a budapesti mozik hallatlanul olcsó helyárrakkal dolgoznak, a legelőkelőbb moziszínházban is van 40—50 filléres hely, a minek következtében a legszegényebb néposztály is szórakozáshoz jut. Bebizonyított tény, hogy a mozi a pálinkamérésekből, lebujokból, kávémérésekből, az elzüllésre alkalmas helyektől vonja el a szegény embert, a ki a moziban ismeretet gyűjt és szórakozik egyszerre. *A vigalmi adó azonban arra kényszeríti majd a mozisokat, hogy a helyárait emeljék.* Ugyanez történt Berlinben is, a hol négyyszeresére emelték a helyárat és jobb helyet 5—6 márkán alul nem kapni. Ez történik majd Budapesten is. És a dolog vége az lesz, hogy *a főváros alaposan csalódik számításában*, mert a legjobb esetben sem haladja meg a 300.000 koronát az adójövedelme. Ezek azok a szempontok, a melyeket memorandumunkban is kifejtettünk. *Ne új adóval üssék agyon a nálunk még gyermekcipőben járó moziipart, hanem segítsék elő a fejlődését, adjanak lendületet neki, azután jöhet az adó.*